

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

ROZSZERZONA ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRODUCENTA

- czas na dobrą zmianę ?

Krzysztof Kawczyński, Krajowa Izba Gospodarcza

Warszawa, 29 wrzesień 2017 r.

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

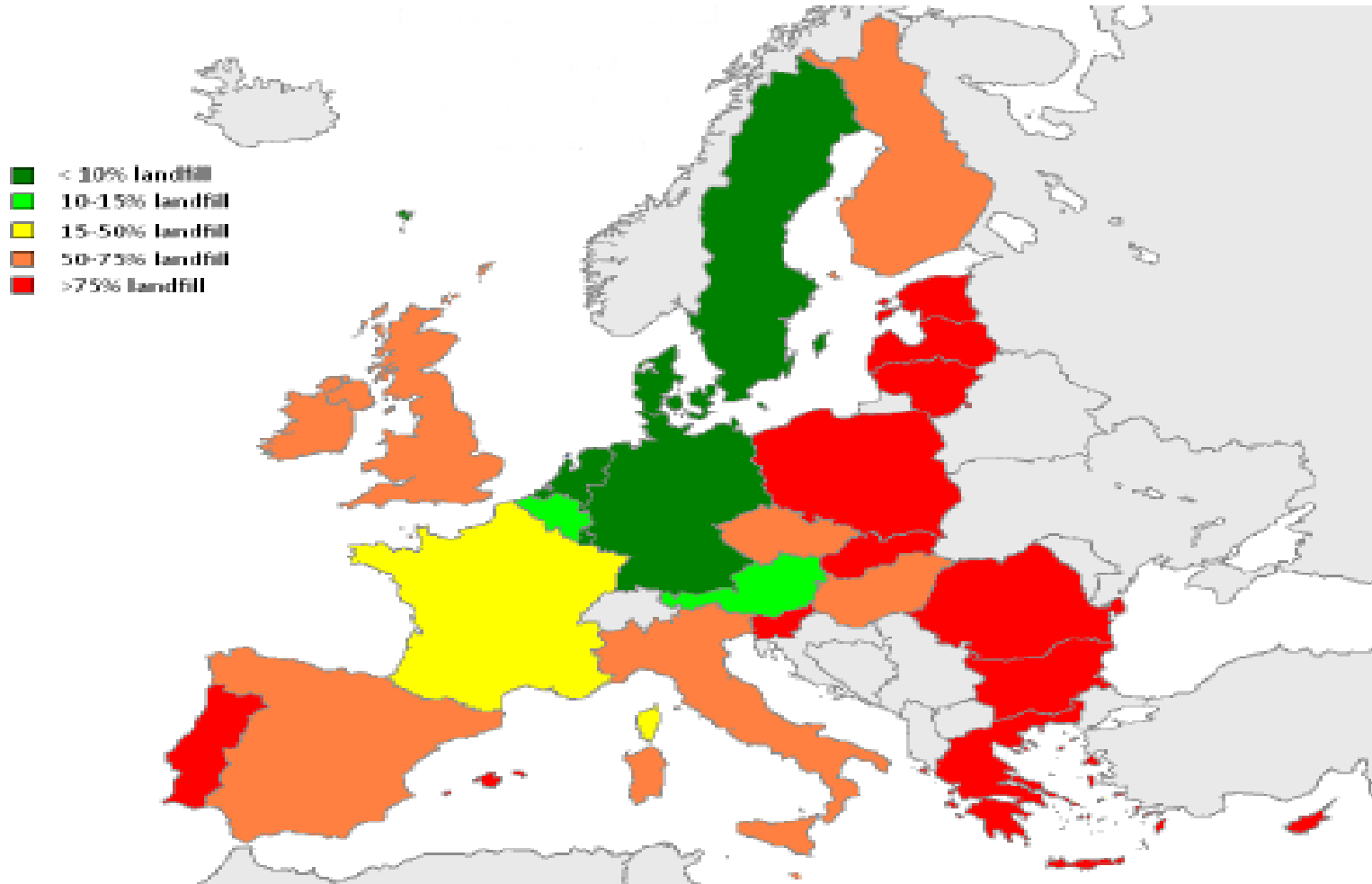
ZINTEGROWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI

-czy w Polsce można zbudować efektywny ekonomicznie system?

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Poziom składowania odpadów komunalnych w krajach UE (rok 2013)

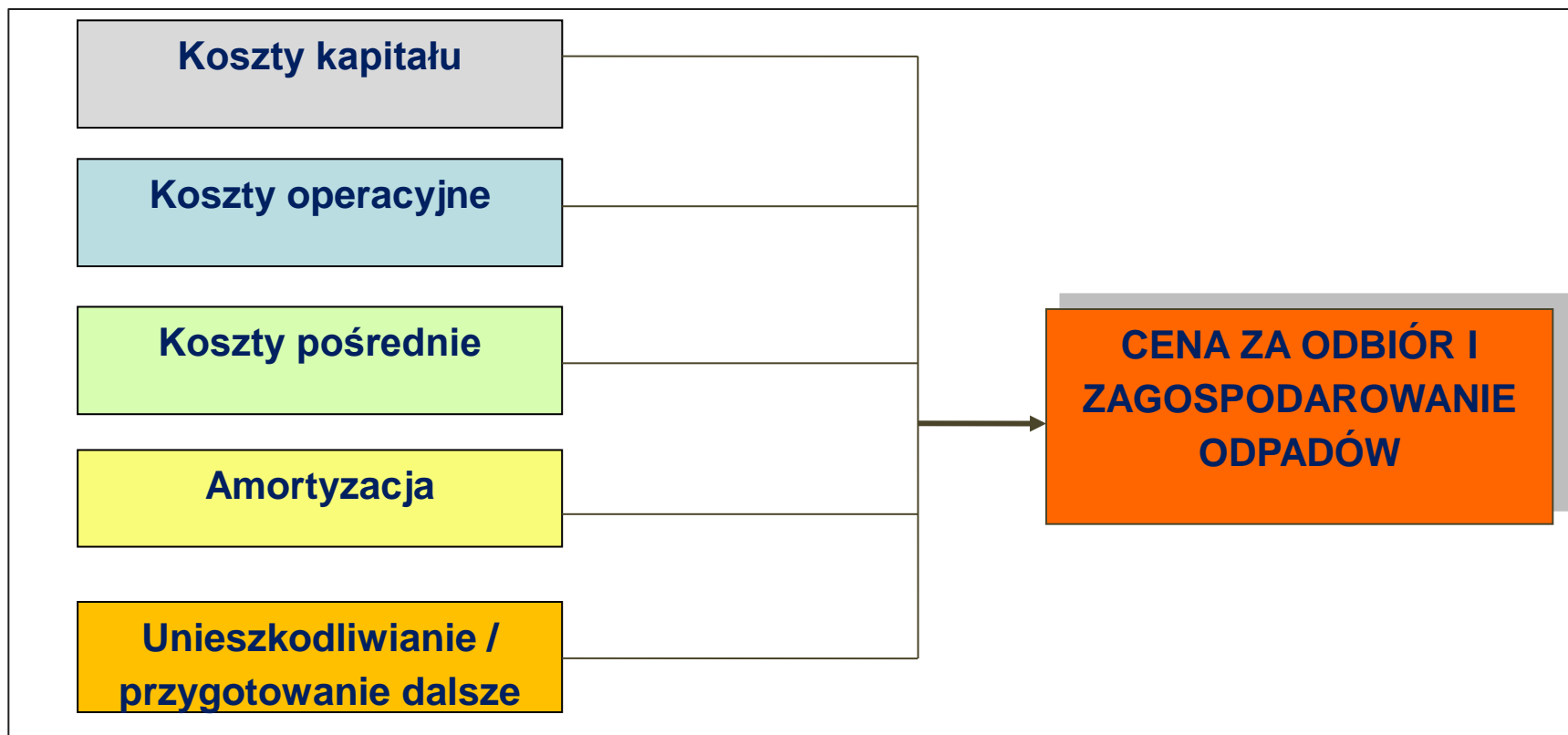

Gospodarka odpadami - oczekiwania przedsiębiorców - efektywny ekonomicznie i ekologicznie system

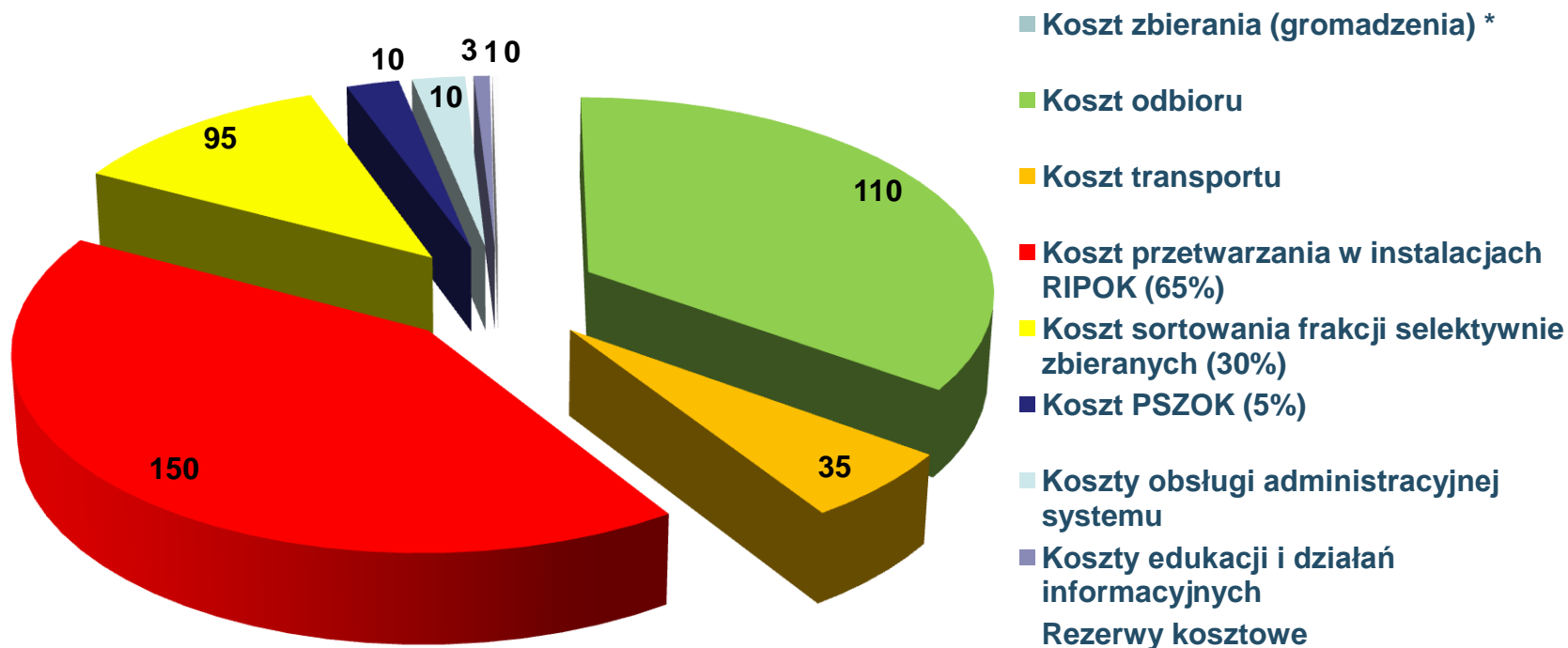
Główne składniki ceny za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych

Obecnie w Polsce podmioty zajmujące się odpadami na mocno konkurencyjnym rynku walczą głównie o pokrycie kosztów operacyjnych.

Polska – ekonomika procesu dla 1 tony odpadów komunalnych (w PLN/Mg, koszty minimalne, uśrednione dane KIG z lat 2013 - 2015)

Uzasadnione ekonomicznie koszty procesu dla 1 tony odpadów w Polsce – ok. 440 PLN/Mg, a średnie ceny z przetargów gminnych 2013 - 2015 r. oscylują wokół kwoty 250 PLN/Mg. W krajach UE koszty procesu są średnio 100% wyższe.

Instrumenty ekonomiczne w gospodarce odpadami w Polsce i w UE

W Polsce funkcjonują następujące instrumenty ekonomiczne:

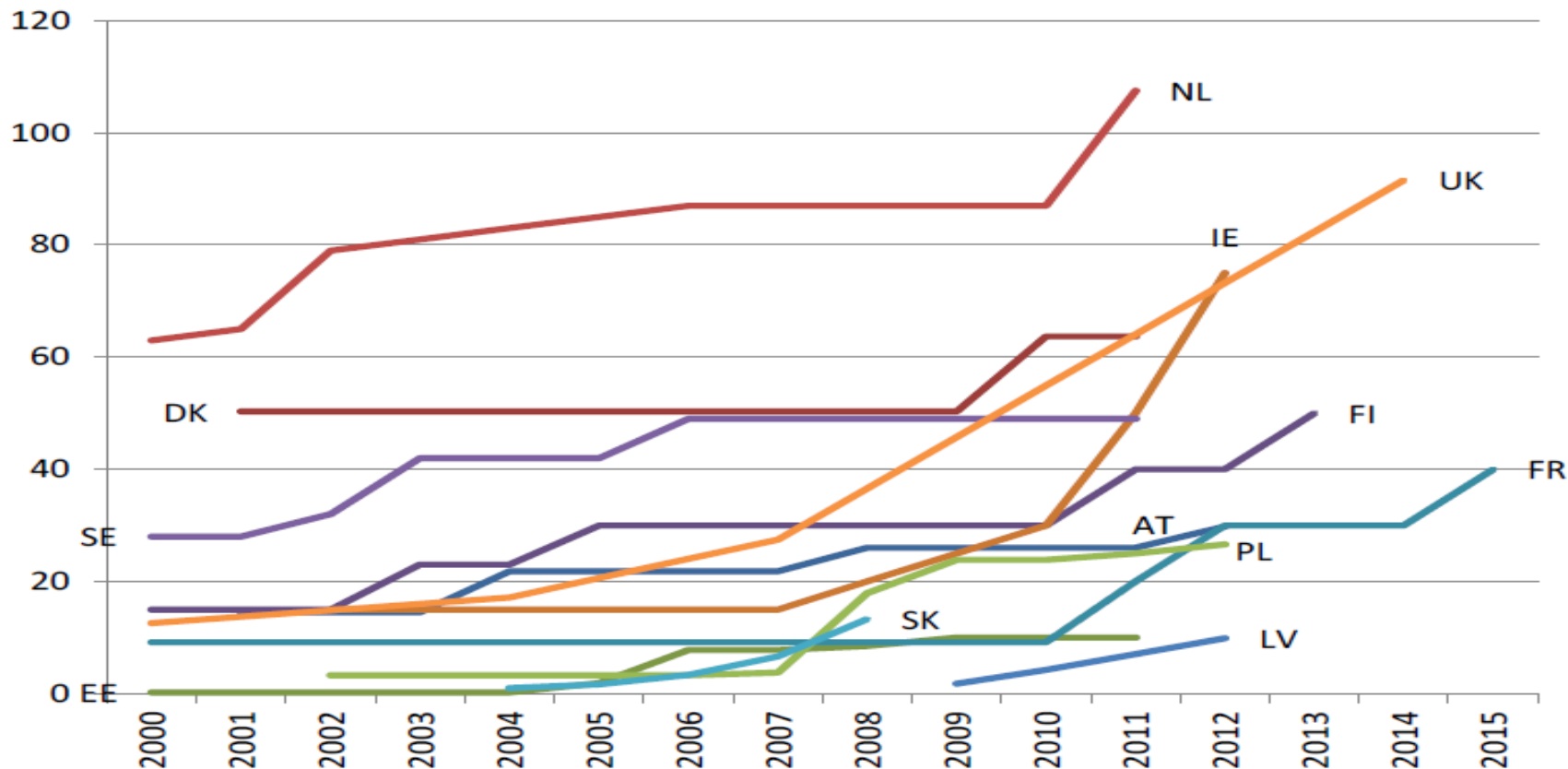
- opłaty za odbiór i unieszkodliwianie odpadów
- opłaty za składowanie odpadów,
- opłaty produktowe za brak realizacji poziomów odzysk i recyklingu,
- kary pieniężne za przekraczanie norm emisji i nieprzestrzeganie przepisów ekologicznych.

System opłat powinien być spójny, racjonalny i wspierać określone cele w gospodarce odpadami. Obecny krajowy system opłat nie spełnia oczekiwań - wymaga gruntownej i pilnej modyfikacji.

Kształtowanie opłat za składowanie odpadów w krajach UE (w EURO/t, 2014 r.)

System opłat za składowanie winien wspierać osiągnięcie konkretnych celów w krajowej gospodarce odpadami, jednak winien być ściśle skorelowany z pozostałymi instrumentami.

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

ROZSZERZONA ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRODUCENTA W UE i POLSCE

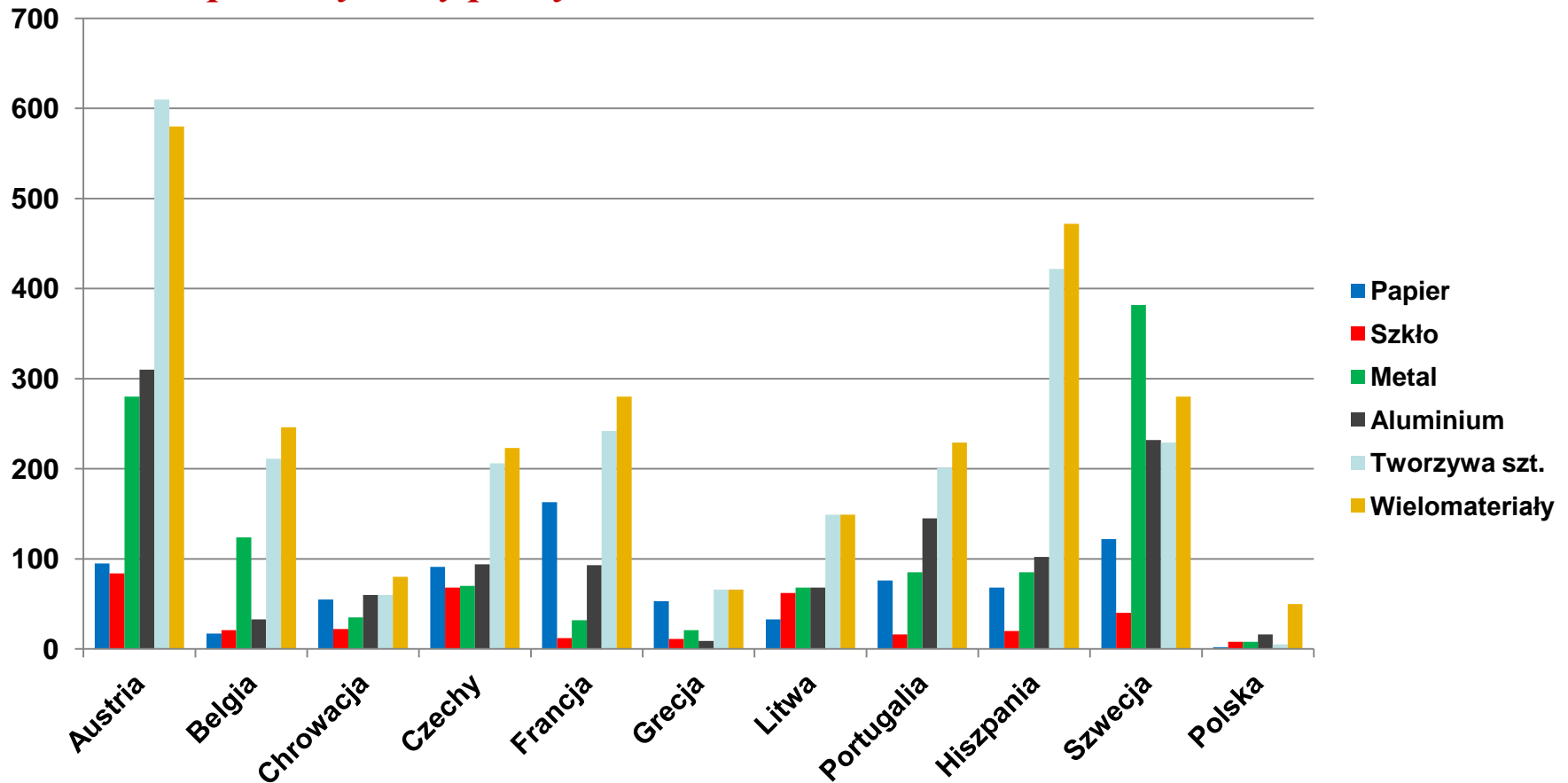
- ważne źródło finansowania zbiórki selektywnej i recyklingu odpadów

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Porównanie stawek opłat za opakowania detaliczne w wybranych krajach UE w ramach ROP - 2017 rok *(wg PRO Europe, w EURO/Mg)*

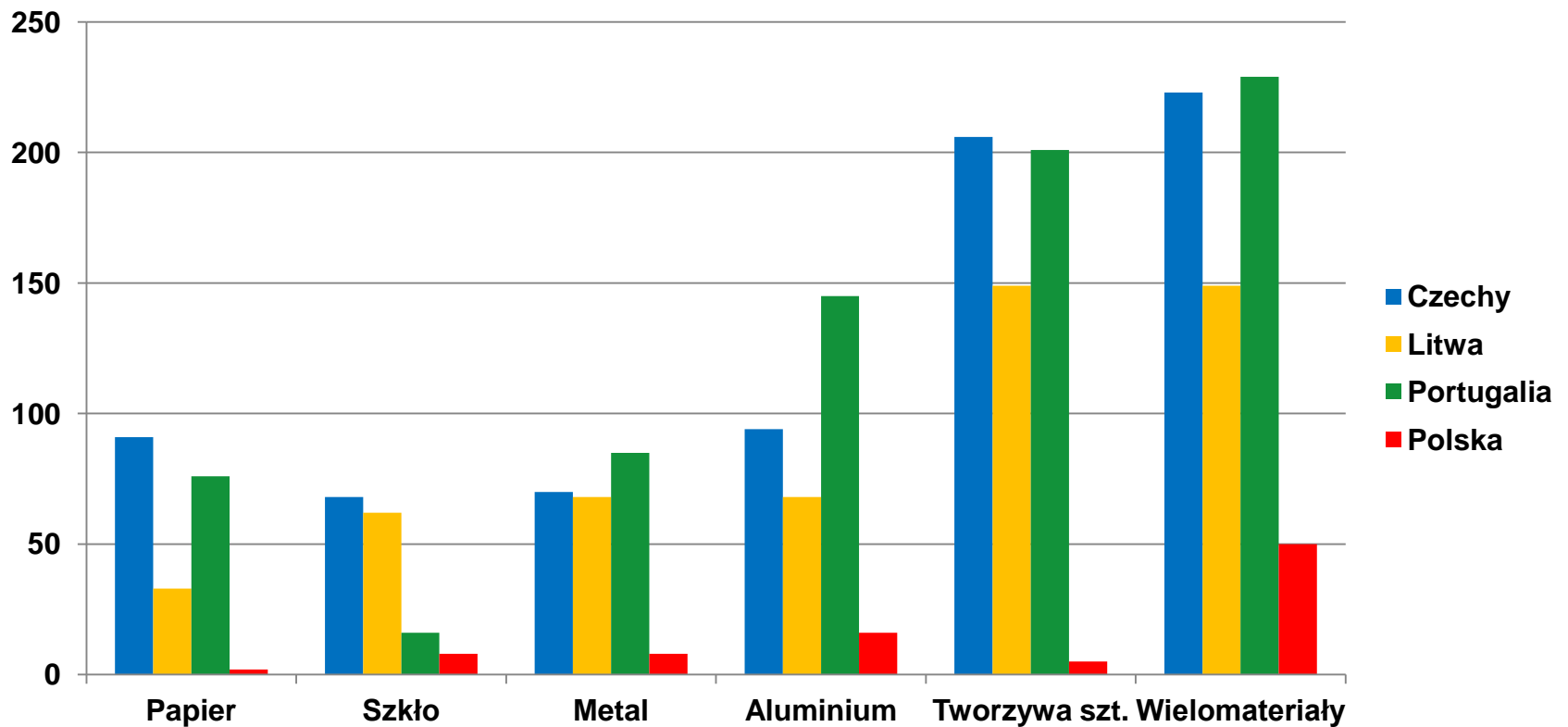
W Polsce przedsiębiorcy płacą ok. 1 PLN/rok/mieszkańca, w UE od 5 do 15 EURO.

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Porównanie stawek opłat w ramach ROP w grupach opakowaniowych w wybranych krajach UE - 2017 rok *(wg PRO Europe, w EURO/Mg)*

Polskie dopłaty w ramach ROP do odzysku i recyklingu są od lat unikalne w całej UE !!!

Główne problemy systemu ROP a.d. 2016

- niespójne i „dziurawe” prawo
- **brak skutecznej egzekucji** stanowionego prawa
- **ogromny udział „szarej strefy”** = wirtualny system realizacji obowiązków
- **jakość zbiórki selektywnej** - mieszanie odpadów - standardy zbiórki
- brak powszechnej **informacji i edukacji dla mieszkańców**
- mała **wiedza i doświadczenie decydentów** na poziomie gmin
- **brak interesu gminy** w faktycznym rozwoju selektywnej zbiórki
- **brak efektywności ekonomicznej** systemu i liczenia kosztów
- **problemy w sprawozdawczości**
- **brak faktycznej partycypacji przemysłu** w finansowaniu zbiórki selektywnej
- **brak determinacji i woli** dla faktycznej naprawy systemu
- **problemy ze zbytem surowców** – syndrom chiński
- **brak zintegrowanego podejścia** do gospodarki odpadami komunalnymi (instrumenty ekonomiczne).

Od wielu lat wiemy jak jest źle w zakresie ROP, ale w kraju brakuje woli i odwagi aby to zmienić.

Koszt operacyjny pozyskania odpadów opakowaniowych wg źródła odpadów

Kategoria odpadu	Koszt pozyskania i przygotowania odpadu do recyklingu [zł/Mg] *	
	Źródła przemysłowe i handel	Selektywna zbiórka **
Tworzywa sztuczne	175 (od 100 do 250)	691
Aluminium	Zbiórka nie jest prowadzona	1160
Blacha biała	Zbiórka nie jest prowadzona	204
Papier i tektura	do 50	336
Szkło gospodarcze	do 100	236

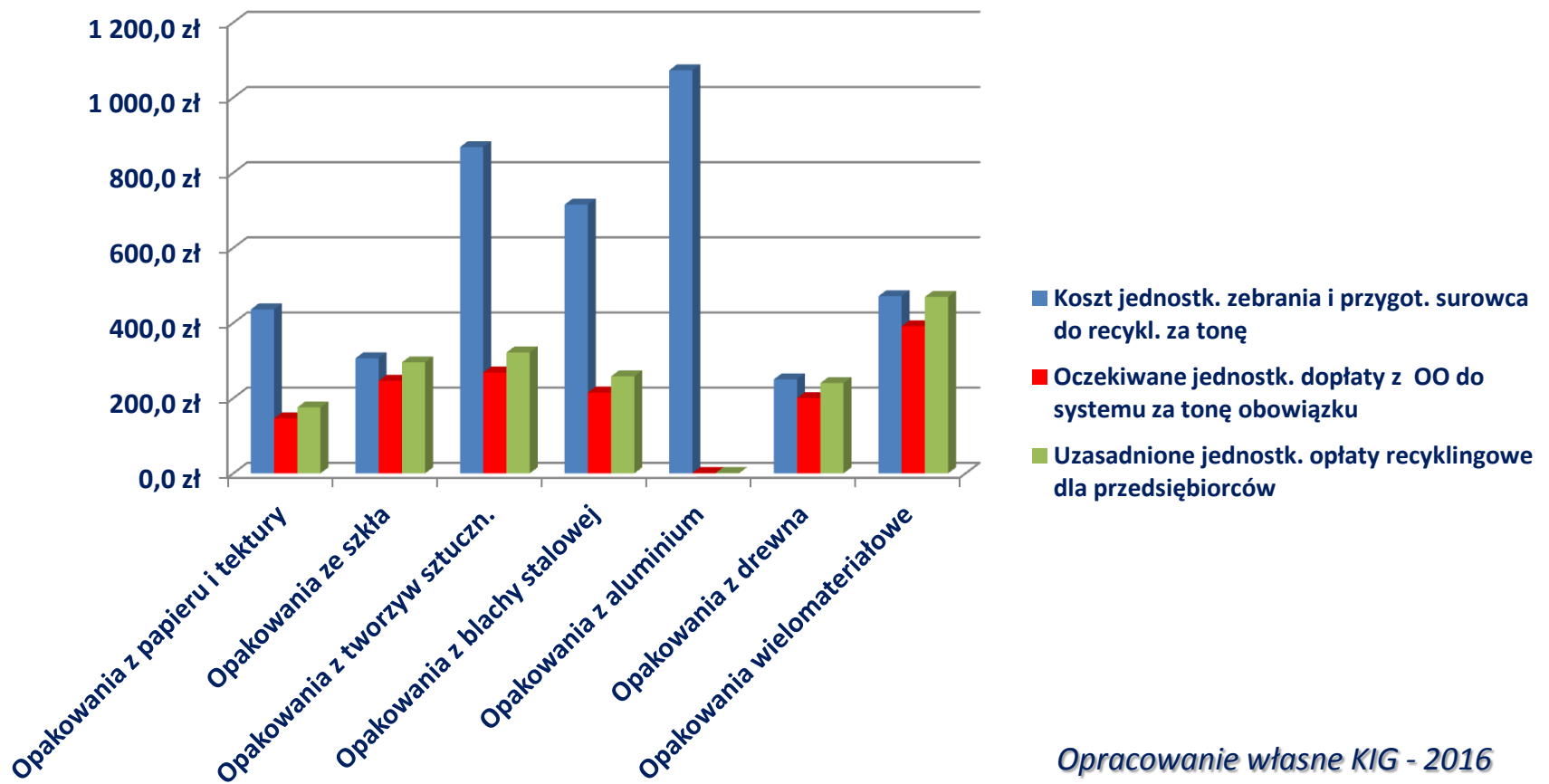
Źródło: Fundacja Ekonomistów Środowiska w Białymstoku i analiza własna KIG, 2016 r.

***Od kilku lat w Polsce brakuje potwierdzanych empirycznie danych o faktycznych wolumenach odpadów, kosztach i ekonomice procesów oraz zintegrowanego spojrzenia na system gospodarowania odpadami.**

****W UE przemysł dopłaca średnio od 5 do 10 EURO na mieszkańca rocznie na system OiR, w Polsce ok. 1 PLN/mieszk./rok !!!**

Polska - minimalne dopłaty przedsiębiorców wprowadzających - oczekiwania branży gospodarki odpadami – 2016 r.

Opracowanie własne KIG - 2016

Konieczne fundamentalne zmiany zasad działania „nowego ROP” w Polsce

- czytelne **zdefiniowanie odpowiedzialności** przedsiębiorcy wprowadzającego,
- **sposób kształtowania dopłat** od przedsiębiorców wprowadzających (algorytm),
- **wprowadzenie obowiązkowych standardów** w zbiórce selektywnej i segregacji,
- **określenie nowej organizacji systemu** odzysku i recyklingu opakowań,
- określenie systemu organizacyjnego **poboru i dystrybucji opłat z przemysłu**,
- **referencyjna wysokość dopłat** – faktyczne koszty procesu z narzutami,
- **ustanowienie instytucji regulatora systemu** – optymalnie w formule PPP,
- **uszczelnienie systemu i likwidacja nieprawidłowości** – baza dokumentów DPR/DPO,
- oczekiwany **termin przygotowania**: optymalnie do końca roku 2017,
- oczekiwany **termin wdrożenia**: najpóźniej w 2019 r.

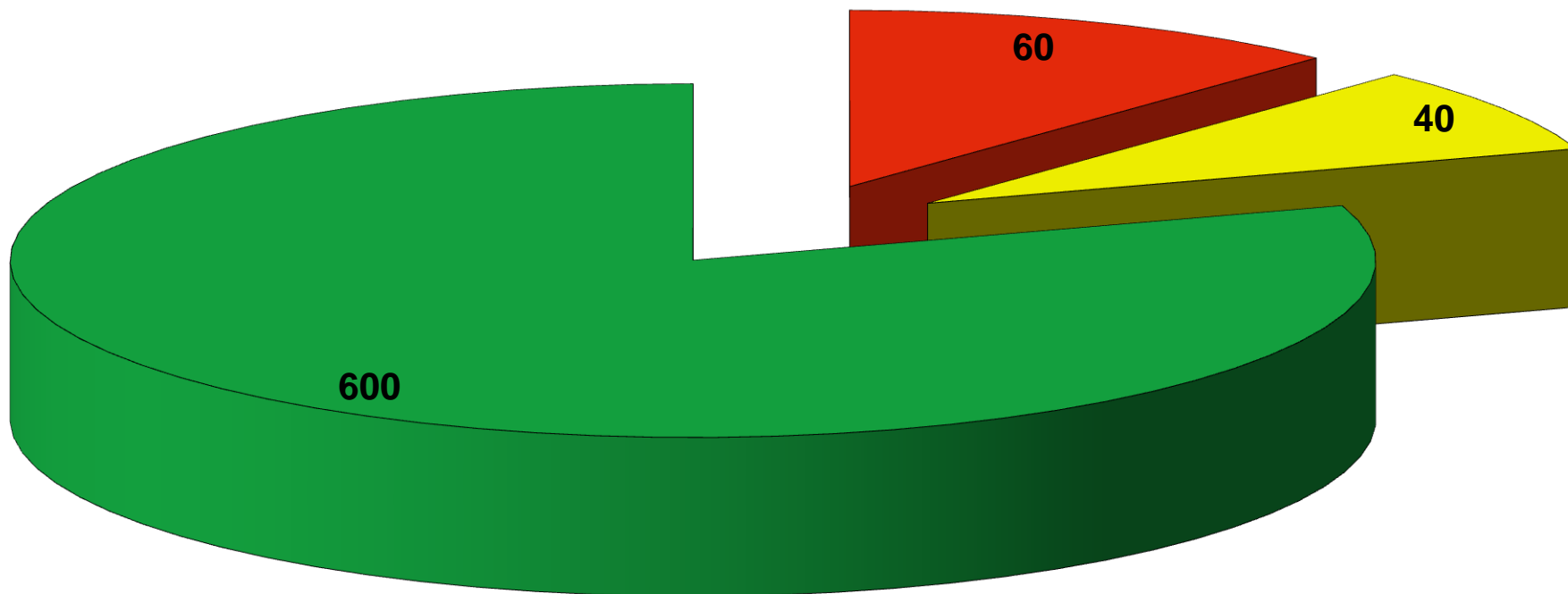
Branża gospodarki odpadami i wykonane analizy jednoznacznie wskazują na pilną potrzebę dokonania gruntownych zmian w zakresie faktycznej partycypacji przemysłu w kosztach gminnego systemu gospodarowania odpadami, w tym zbiórki selektywnej i recyklingu odpadów .

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

ROP - minimalny poziom finansowania odzysku i recyklingu w Polsce

- dla 2 mln ton odpadów opakowaniowych = 600 mln PLN (w 2016 r. ok. 40 mln) – opracow. KIG

■ konsumenci

■ samorządy

■ produceńci

**Obecnie organizacje odzysku (przedsiębiorcy) przekazują do odzysku i recyklingu ok. 40 mln PLN rocznie !
Minimalne oczekiwania rynku zbiórki i przygotowania do recyklingu: 600 mln PLN/rok – od ZARAZ !**

Główne determinanty dla rozwoju rynku gospodarki odpadami w Polsce w perspektywie roku 2020

- ujawnienie rzeczywistego rynku wytwarzania odpadów w kraju (14 – 15 mln ton/rok)
- stworzenie zintegrowanego i efektywnego systemu gospodarowania odpadami
- uporządkowanie rynku zbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych (m.in. BDO)
- rozwój zbiórki selektywnej odpadów i ich recyklingu (presja UE i wymagania CE)
- wzrost zbiórki i zagospodarowania odpadów biodegradowalnych (presja UE i CE)
- wzrost wytwarzania i zagospodarowania paliw alternatywnych z odpadów (do 3 mln ton)
- rozwój infrastruktury do zagospodarowania paliw z odpadów (ciepłownictwo i przemysł)
- wdrożenie standardów dla recyklingu i produkcji RDF, w tym certyfikacja i BREF-y
- wdrożenie faktycznej odpowiedzialności producentów w ramach ROP
- efektywne wykorzystanie środków pomocowych, krajowych i UE
- wzrost świadomości i odpowiedzialności wytwórców odpadów oraz konsumentów.

Należy oczekiwać, że do roku 2020 ukształtowany zostanie efektywny ekonomicznie i ekologicznie system gospodarowania odpadami w kraju, z faktyczną i pełną odpowiedzialnością producenta.

Zrównoważone kierunki w odzysku i recyklingu w Polsce do 2020 roku - odpady komunalne zmieszane – 12,5 mln ton (minimum)

**Recykling materiałowy
- realna ilość do
pozyskania – 2,5 mln ton**

**Odzysk energii –
zmieszane odpady –
realna ilość 2 mln ton**

**Odzysk energii – paliwo
SRF – realna ilość
wytwarzania 3,5 mln ton**

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

***Dziękuję za uwagę i zachęcam do zadumy
nad polską drogą do zrównoważonego rozwoju***

www.kig.pl

